

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Силабус дисципліни
«Теорія і практика професійної мовної комунікації»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13.
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к. філол. н., доцент Ольга Сікорська Завуч кафедри, к. філол. н. Ольга Шаніна д. філол. н., доцент Наталія Ареф'єва к.філол. н. Лілія Філюк к.політ.н., доцент Микола Кулачинський к.іст.н., доцент Тетяна Подкупко-Дячкова к.іст.н., доцент Олена Уварова Викладач Світлана Івлєва Викладач Антоніна Крицька
Контактна інформація	Довідки за телефонами: +38 (048) 723-33-55; +38 (048) 712-31-00 E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – системні мовні знання в області професійної комунікації.

Мета дисципліни: формування системи знань про форми, види та функції професійної мовної комунікації; розвиток навичок ефективної комунікативної взаємодії у соціальному середовищі здобувачів, майбутній професійній діяльності та соціумі, шляхом підвищення компетентності стосовно прийомів та методів мовної комунікації у медицині.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомити з різноманітним сучасних теоретичних підходів до феномену комунікації; створити теоретичну основу для опанування навичками та вміннями комунікативної діяльності для формування комунікативної компетентності майбутнього лікаря; сформуванню навичку аналізу структури комунікативного процесу, розрізнення онтологічної та аксіологічної основи та техніко-технологічної складової комунікативної діяльності; засвоїти моделі ефективної лікарської комунікації у медицині.

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

Знати: сучасні теоретичні знання щодо методології та методики аналізу комунікативних феноменів; принципи застосування комунікативних принципів у виробленні професійного мислення майбутнього стоматолога; теоретичні моделі лікарської комунікативної діяльності в стоматології; структуру лікарської комунікативної

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

компетентності, структуру первинного опитування пацієнта та принципи формування його інформованості; теоретичні знання з дисципліни як підставу до опанування практичними комунікативними вміннями і навичками в професійній діяльності.

Вміти: використовувати методи компетентнісного застосування комунікативних принципів у виробленні теоретичного мислення майбутнього лікаря; принципи вибору стратегії ефективної комунікації в професійній діяльності; розуміти значимість зворотного зв'язку при всіх видах комунікації та його вплив на відношення пацієнта до хвороби та збереження індивідуального здоров'я; аналізувати вплив структури онтогенетичного розвитку когнітивної та комунікативної сфери особистості на компетентність лікаря.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу «Теорія і практика професійної мовної комунікації».

Тема 2. Комунікативний процес як основа спілкування.

Тема 3. Логіко-емоційні, етичні та психологічні норми професійної комунікації. Мовний вплив як наука та ефективність спілкування психолога.

Тема 4. Культура спілкування. Невербальний і вербальний мовні впливи.

Тема 5. Види публічних виступів та їхня структура.

Тема 6. Поведінка оратора в аудиторії.

Тема 7. Підтримування уваги аудиторії під час виступу та його завершення. Аргументація мовлення психолога.

Тема 8. Інформаційний виступ і його основні особливості.

Тема 9. Комунікативні типи мовців та їхня поведінка в діловому спілкуванні.

Тема 10. Техніка професійної комунікації і тактики спілкування.

Тема 11. Комунікаційні моделі.

Тема 12. Вербальна, невербальна комунікації.

Тема 13. Комунікативні канали та бар'єри.

Тема 14. Комунікативні технології.

Тема 15. Масова комунікація.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Бистрицький Є.С. Комунікація і культура в глобальному світі. – Київ: «Дух і літера», 2020. – 416 с.
2. Горбач Н. В. Міжкультурні комунікації. – Запоріжжя: ЗНУ, 2024. – 128 с.
3. Денисюк, С. Г. Комунікологія: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2020. – 102 с.
4. Карпенко В. Основи професійної комунікації. – Київ: Нора-прінт, 2020. – 227 с.
5. Кизилова В.В. Теорія і практика мовленнєвої комунікації: навчальний посібник.– Луганськ: ДЗ ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2019. – 183 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

6. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування. – Київ: Університетська книга, 2023. – 222 с.
7. Філоненко М. М. Психологія спілкування: підручник. – Київ: Центр учбової літератури, 2024. – 224 с.

Додаткова:

1. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації: навчальний посібник. – Бердянськ: БДПУ, 2018. – 314 с.
2. Купчишина В. Ч. Етнопсихологія. – Хмельницький: НАДПСУ, 2021. – 136 с.
3. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. – Київ: ЦУЛ, 2022. – 592 с.
4. Шибаніна О. В., Тищенко С. І., Ключан В. П. Міжкультурні комунікації. – Миколаїв: МНАУ, 2021. – 52 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/>
2. <https://info.odmu.edu.ua/>
3. <http://moz.gov.ua>
4. <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-14092021--1945-pro-zatverdzhennja-unifikovanogo-klinichnogo-protokolu-pervinnoi-medichnoi-dopomogi-integrovane-vedennja-hvorob-ditjachogo-viku>
5. Асоціація політичних консультантів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.piar.kiev.ua/>.
6. Український сайт про PR, маркетинг и рекламу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prschik.kiev.ua>.
7. Український незалежний центр політичних досліджень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucipr.org.ua>.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять. Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.